

LEGISLAȚIE ROMÂNIA

Portal legislativ actualizat din surse publice oficiale

VERSIUNE INFORMATIVĂ PENTRU CONSULTARE

Legea nr. 645/1945

LEGE

Necunoscut

EMITENT

Regele Mihai

PUBLICARE

Monitorul Oficial nr. 183 din 14 august
1945

ULTIMA VERIFICARE

27 mai 2026, 15:52

SURSA OFICIALĂ

<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/37635>

Document generat informativ din surse publice oficiale. Nu înlocuiește Portalul Legislativ - legislatie.just.ro.

Cuprins

1. Articolul 1	14. Articolul 14
2. Articolul 2	15. Articolul 15
3. Articolul 3	16. Articolul 16
4. Articolul 4	17. Articolul 17
5. Articolul 5	18. Articolul 18
6. Articolul 6	19. Articolul 19
7. Articolul 7	20. Articolul 20
8. Articolul 8	21. Articolul 21
9. Articolul 9	22. Articolul 22
10. Articolul 10	23. Articolul 23
11. Articolul 11	24. Articolul 24
12. Articolul 12	25. Articolul 25
13. Articolul 13	

Articole

Capitolul 1 - Dispozițiuni generale

Articolul 1

Actele de dispozițiune încheiate în timpul de la 30 August 1940 pînă la 25 Octomvrie 1944, se vor anula în următoarele cazuri:

- a) Dacă reclamantul, aflându-se pe teritoriul Transilvaniei de Nord după 30 August 1940, a suferit efectele prigoanei naționale, rasiale sau anti-democratice, fiind supus unor măsuri privative de libertate;
- b) Dacă reclamantul, din cauza naționalității, rase sau convingerilor lui democratice, a fost concediat după 30 August 1940 din funcțiunea ori din serviciul ce îndeplinea în Transilvania de Nord, sau dacă, după aceeași dată, plata salariului ori pensiunii la care avea dreptul, a fost suprimată sau suspendată, iar, în aceasta situațiune, a încheiat actul pentru a asigura întreținerea lui sau a familiei;
- c) Dacă prin act s-a pricinuit reclamantului o paguba de cel puțin 50% din valoarea prestabilita la care s-a obligat, socotită la data actului;
- d) Dacă reclamantul a fost expulzat sau deportat ori s-a refugiat din Transilvania de Nord, iar prin actul încheiat i s-a pricinuit o paguba de cel puțin 25% din valoarea prestațiunii la care s-a obligat, socotită la data actului;
- e) Dacă autoritățile ocupante au numit reclamantului un curator, inspector de control, custode sau orice alt organe însărcinat cu administrarea bunurilor, iar prin actul încheiat în timpul funcționarii acestora, s-a pricinuit reclamantului o paguba de cel puțin 25% din valoarea prestațiunii la care s-a obligat, socotită la data actului.

Capitolul 1 - Dispozițiuni generale

Articolul 2

Consimțămîntul se prezuma, pînă la proba contrară, ca a fost smuls prin violenta, dacă actul încheiat, în rastimpul dela 30 August 1940 la 25 Octomvrie 1944, s-a pricinuit reclamantului o paguba de cel puțin 25% din valoarea prestațiunii la care s-a obligat, socotită la data actului.

Capitolul 1 - Dispozițiuni generale

Articolul 3

Actele încheiate sub amenințarea cu expulzarea sau deportarea din Transilvania de Nord, cu măsuri privative de libertate sau cu alte măsuri de persecutiune din partea autorităților ocupante, sînt anulabile dacă amenințarea a constrâns voința contractantului.

Capitolul 1 - Dispozițiuni generale

Articolul 4

Sînt, de asemenea, anulabile expropriările făcute de autoritățile ocupante dacă bunurile nu au fost afectate scopului de utilitate publică pentru care s-a făcut exproprierea, ci au fost înstrăinate ulterior la particulari.

Capitolul 1 - Dispozițiuni generale

Articolul 5

În cazul cînd contractantul reclamant nu se afla, la data încheierii contractului, pe teritoriul Transilvaniei de Nord, anularea se va putea cere, potrivit prezentei legi, numai dacă bunul care face obiectul actului se afla la acea data pe acel teritoriu.

Capitolul 2 - Efectele anulării

Articolul 6

Anularea actele are ca efect restituirea bunurilor care au format obiectul acelor acte. Anularea își produce efectele și față de terții subdobanditori de drepturi reale imobiliare, chiar dacă imobilul este înscris în cartea funciară. Contractele de închiriere se mențin și rămîn supuse legii Nr. 365 din 4 Mai 1945. Cu toate acestea, rezilierea contractului se va putea cere, iar chiriașul va fi evacuat imediat și în cazul cînd reclamantul a ocupat imobilul închiriat, el sau familia lui, pentru locuința sau pentru exercitarea unui comerț ori a unei alte profesii, la 30 August 1940 sau la epoca încheierii actului anulat.

Capitolul 2 - Efectele anulării

Articolul 7

În ce privește bunurile mobile, anularea actelor va produce efecte față de terții subdobanditori, numai dacă aceștia au fost de rea credință. Se socotește rea credința terțul subdobanditor care în momentul dobîndirii bunurilor își putea da seama ca acele bunuri au fost achiziționate de primul dobanditor, în condițiunile prevăzute la capitolul I.

Capitolul 2 - Efectele anulării

Articolul 8

Bunurile vor fi restituie în natura în starea în care au fost primite. Reclamantul va putea cere despăgubiri pentru deteriorările suferite de acele bunuri, afară de cele provenite din caz fortuit, de forta majoră sau din cauza de război.

Capitolul 2 - Efectele anulării

Articolul 9

Reclamantul este obligat să înapoieze prețul sau orice altă prestațiune primită. Posesorul va putea cere înapoierea integrală a cheltuielilor necesare, iar a celor utile numai în măsura sporului de valoare a bunului. În cazul construcțiilor noi se vor aplica dispozițiile art. 494, alin. II, partea finală, cod civil. Dobânda legală cuvenită dobânditorului se compensează cu valoarea fructelor bunului respectiv.

Capitolul 2 - Efectele anulării

Articolul 10

Sumele încasate cu titlu de despăgubire, în temeiul unui contract de asigurare sau ca urmare a unui delict civil, ori a altei cauze generatoare de daune, se cuvin reclamantului, care este subrogat în toate acțiunile și drepturile relative la bunurile care au făcut obiectul actelor anulate.

Capitolul 2 - Efectele anulării

Articolul 11

Sumele datorate de reclamant se vor plăti în termen de trei luni de la rămânerea definitivă a hotărârii de anulare. Pentru garantarea plății acestor sume, se va intabula în cartea funciară un drept de ipoteca în favoarea celui obligat la restituire, iar în registrul de transcripțiuni se va transcrie hotărârea de anulare pentru conservarea privilegiului pe care legea de față îl acordă celui obligat la restituire. Drepturile reale constituite de dobânditor asupra bunului supus restituirii se vor transporta asupra prețului și a despăgubirilor cuvenite celui obligat la restituire.

Capitolul 3 - Norme de procedura

Articolul 12

Cererile întemeiate pe dispozițiile prezentei legi se vor judeca potrivit dreptului comun, cu următoarele derogări:

Capitolul 3 - Norme de procedura

Articolul 13

Acțiunile sînt de competența judecătorei, oricare ar fi valoarea obiectului. Acțiunea în anulare avînd de obiect un imobil, se va îndrepta la judecătoria situațiunii imobilului. Dacă imobilul sau imobilele sînt situate în circumscripțiile mai multor judecătories, cererea se va putea îndrepta la oricare din acele judecătories.

Capitolul 3 - Norme de procedura

Articolul 14

Acțiunile se vor judeca de urgență și cu precădere, în camera de consiliu. Citarea părții care se afla în străinătate sau nu are domiciliu cunoscut în țara, se va face prin procuratorul ei din țara, cunoscut de reclamant, iar în lipsa, prin curatorul ce va fi numit de instanța pentru a reprezenta; de asemenea, instanța va putea numi un curator oridecateori, partea fiind împiedicată din orice cauza să se prezinte la judecata, s-ar provoca amânarea procesului.

Capitolul 3 - Norme de procedura

Articolul 15

Instanța sesizată cu judecarea acțiunii principale, este competența sa încuviințeze, la cererea reclamantului, orice măsuri de asigurare, chiar fără cauțiune. Aceeași instanța, constatând indicii de seriozitatea acțiunii, va putea institui, la cererea celui interesat, în orice stadiu al pricinii, sechestrul judiciar asupra bunurilor care fac obiectul acțiunii, putând numi chiar pe reclamant în aceasta calitate. Hotărîrea de admitere a măsurilor de asigurare nu poate fi atacată cu apel decât odată cu fondul.

Capitolul 3 - Norme de procedura

Articolul 16

Intabularea radierii inscrierilor făcute în temeiul actului anulat și restabilirea stării tabulare anterioare, se va face în baza hotărîrii judecătorești irevocabile. Odată cu restabilirea stării tabulare anterioare, se va intabula și ipoteca prevăzută la art. 11. Când cartea funciară a imobilului este distrusă, sustrasă sau pierdută, reclamantul va putea cere întocmirea unei cărți de evidență funciară, în temeiul hotărîrii judecătorești fără a fi nevoie să se prezinte certificatul de posesiune. Transcriptiunile, inscripțiunile sau orice mențiuni făcute în registrele de transcripțiuni ori inscripțiuni vor fi radiate după normele de procedura civilă.

Capitolul 4 - Dispozițiuni finale

Articolul 17

Acțiunile întemeiate pe dispozițiunile prezentei legi se vor putea intenta în termen de 6 luni, iar pentru cei aflați în străinătate, în termen de un an de la publicarea prezentei legi. După expirarea termenelor de mai sus, raporturile juridice dintre părți rămân supuse normelor dreptului comun.

Capitolul 4 - Dispozițiuni finale

Articolul 18

În aceste acțiuni, sînt admisibile toate mijloacele de probațiune prevăzute de dreptul comun, chiar și împotriva înscrisurilor, pentru a se stabili realitatea raporturilor juridice intervenite între părți.

Capitolul 4 - Dispozițiuni finale

Articolul 19

Hotărârile judecătorești intervenite în orice materie, precum și licitațiunile publice ținute de instanțele judecătorești, notari publici, bursa, autorități fiscale sau alte autorități, în timpul de la 30 August 1940 pînă la 15 Martie 1945, vor putea fi revizuite, dacă partea nu s-a aparat deloc, fiind supusă unei măsuri privative de libertate pentru motivele arătate în art. 1, punctul a, sau a fost deportata, expulzata ori refugiata, sau dacă a fost împiedicată de a se prezenta, din motive de persecutie națională, rasială sau anti-democratică. Cererea de revizuire se va putea introduce în termenul prevăzut de art. 17.

Capitolul 4 - Dispozițiuni finale

Articolul 20

Persoanele intrand în prevederile art. 1, punctele

- a) și b), precum și cei care au fost lipsiți de funcțiunile, serviciile, salariile sau pensiunile lor, în condițiunile art. 1, punctul c, vor putea cere anularea vânzărilor silite, făcute prin licitație publică, pentru realizarea creanțelor rezultând din impozite sau amenda născute după 30 August 1940.

Capitolul 4 - Dispozițiuni finale

Articolul 21

Termenele legale pentru dobândirea, conservarea sau stingerea drepturilor de orice natură, termenele de perimare și de prescripțiune, precum și termenele pentru exercitarea oricărei cai de atac, în privinta celor care au fost supuși unor măsuri privative de libertate pentru motivele arătate la art. 1, punctul a), ori au fost expulzati, deportati sau refugiati, dacă au expirat în timpul cat ei se aflau în situațiunile arătate mai sus, se prelungesc pînă la 1 ianuarie 1946.

Capitolul 4 - Dispozițiuni finale

Articolul 22

Cererile și actele de procedura, făcute în aplicarea dispozițiunilor prezentei legi, sînt scutite de orice taxe, timbre sau impozite. Prin hotărîrea dată, partea căzută în pretentiunile ei, va fi obligată în folosul Statului la plata sumelor reprezentând taxele, timbrele și impozitele acțiunii și ale actelor de procedura urmate de cauza. Actele prin care se restabilesc raporturile juridice anterioare dintre părți, care au fost schimbate prin acte intrand în prevederile prezentei legi, sînt scutite de orice taxe, timbre sau impozite, dacă ele vor fi încheiate în termenele prevăzute de art. 17.

Capitolul 4 - Dispozițiuni finale

Articolul 23

Distrugerile, sustragerile sau ascunderile de bunuri, comise în fraudă dispozițiilor prezentei legi, constituiesc delictul de sabotare și se pedepsesc cu închisoare corecțională dela 3-5 ani, judecata urmandu-se după procedura flagrantelor delictelor.

Capitolul 4 - Dispozițiuni finale

Articolul 24

Se amenajeaza toate infracțiunile indiferent de calificarea lor, fie ca au rămas nedescoperite, fie ca se găsesc în curs de cercetare, de instrucție, de judecată sau sînt definitiv judecate, care au fost încercate sau săvîrșite pentru conservarea drepturilor care pot fi valorificate în baza prezentei legi. Se amnestiaza toate contravențiunile fiscale, săvîrșite cu prilejul actelor care intră în prevederile prezentei legi. Amnestia se aplică autorilor principali, instigatorilor, complicilor, favorizatorilor și tainuitorilor.

Capitolul 4 - Dispozițiuni finale

Articolul 25

Cererile prevăzute de prezenta lege se vor putea face și de succesori titularului dreptului la restituire, chiar dacă acesta a încetat din viața înainte de publicarea legii de față. MIHAI MINISTRUL JUSTIȚIEI,

l) Patrascanu Raportul d-lui ministru al justiției către M.S. Regele. Sire, După dictatul de la Viena, populația din Transilvania de Nord a trăit sub imperiul violențelor de tot felul, care au constrâns voința celor mai mulți, determinandu-i să-și înstrăineze averile în condițiuni ruinoase. Ca un act de dreptate pentru cei napastuiti, am întocmit alăturatul proiect de decret-lege, pentru anularea unor convențiuni în timpul ocupațiunii ungare, pe care, autorizat fiind de Consiliul de Miniștri, respectuos îl supun Înaltei aprobări și semnături a Maiestatii Voastre. al Maiestatii Voastre, Sînt cu cel mai profund respect, Ministerul justiției,

l) Patrascanu _____